

ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΡΕΥΝΑΙ, ΔΙΎΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ (*)

Υπό ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ
Αντιπροέδρου Έν. Έλλ. Χημικῶν

Μέχρι τοῦ 1900 σχεδόν τὸ κύριον προϊόν τοῦ πετρελαίου ἦτο τὸ φωτιστικὸν πετρέλαιον. Ἐκτοτε ἡ διάδοσις τοῦ αὐτοκινήτου, τῶν πετρελαιοκινήτρων Diesel, ἡ χρῆσις τοῦ μαζοῦτ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ γαιάνθρακος, ἡ αὔξησις τῶν ἀναγκῶν εἰς λιπαντικά καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐκ τοῦ πετρελαίου παρανομένης ἀσφάλτου διὰ τὴν ὁδοποιίαν, ἐδημιούργησαν καταναλώσεις δι' ὅλα τὰ παράγωγα τοῦ πετρελαίου.

Πρὸ 100 ἐτῶν ἡ διεθνὴς παραγωγὴ πετρελαίου ἦτο περὶ τοὺς 1000 τόννους ἐνῶ σήμερον ἔφθασε τὰ 700 ἑκατομμύρια τόννων ἑτησίως. Τὰ 50% περίπου τῆς παραγωγῆς προέρχονται ἀπὸ τὰς Η.Π.Α. ἀλλὰ τὰ ἀποθέματα τῆς Ἀμερικῆς ἐξαντλοῦνται, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι τὸ 50% τῶν γνωστῶν ἀποθεμάτων εἶναι εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Τὰ συνολικὰ ἀποθέματα ἐπαρκοῦν τοῦλάχιστον διὰ 25 ἔτη.

Ἀνά τὸν κόσμον ὑπάρχουν σήμερον 650 μεγάλα καὶ μικρὰ διύλιστήρια. Τὸ μεγαλύτερον εἶναι εἰς τὸ ΑἸράκ τῶν Περσικῶν Κόλπου μετ' ἑτησίαν δυναμικότητα 24 ἑκατομμυρίων τόννων ἀργοῦ πετρελαίου, ἀλλὰ ὑπάρχουν πολλὰ μικρὰ μετ' ἑτησίαν δυναμικότητα 100.000 τόννων καὶ ἰδρύνονται τοιαῦτα καὶ σήμερον.

Ἐπτά μεγάλαί ἐταιρεῖαι ἐλέγχουν τὸ ἥμισυ σχεδόν τῆς διεθνοῦς παραγωγῆς καὶ κατέχουν τὰ 46% τῶν δεξαμενοπλοίων. Αἱ ἰδιωτικαὶ αὐταὶ ἐπιχειρήσεις μαζί μετ' ἄλλας μικροτέρας, διετήρησαν τὸ ριθκίνδυνον ρυθμὸν ποῦ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν πρόοδον, ἐπιχειρήσεων αὐτοῦ τοῦ εἴδους.

Ὅπου ἔγιναν προσπάθειαι κρατικοποιήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων πετρελαίου ἐσημειώθησαν ἀποτυχία καὶ ζημίαι. Διδακτικώτατα εἶναι τὰ παραδείγματα τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ Περού, τῆς Ἀργεντινῆς, τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Ἰράν. Ἡ κρατικὴ μηχανὴ δὲν εἶναι κατάλληλος διὰ ἀκροβα-

τισμούς. Ἀντιθέτως ἐπωφελεστέρα ἀπεδείχθη ἡ κρατικὴ συμμετοχὴ εἰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐξαφανίσῃ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ νὰ μὴ μεταβάλλῃ τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄν ἀθροίσωμεν ὅλα τὰ ἄτομα ποῦ ἀπασχολοῦνται μετ' ἡν ἔρευναν, τὴν παραγωγὴν, τὴν βιομηχανίαν, τὰς μεταφορὰς καὶ τὴν ἐμπορίαν τῶν πετρελαιοειδῶν καὶ μετ' ἡν κατασκευὴν καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν 100 ἑκατομμ. αὐτοκινήτων καὶ ἐλκυστήρων, τῶν ἀεροπλάνων, τῶν πετρελαιοκινήτρων κλπ. τότε φθάνομεν εἰς διεθνῆ ἀπασχόλησιν ἄνω τῶν 100 ἑκατομμυρίων ἀτόμων, δηλαδὴ καταλήγομεν εἰς τὸ καταπληκτικὸν συμπέρασμα ὅτι μαζί μετ' ἡν μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν, τὸ 1/6 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἀποζῆ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀπὸ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν κατανάλωσιν τῶν προϊόντων τοῦ πετρελαίου.

Εἰς πολλὰ κράτη τὸ πετρέλαιον μετέτρεψε τελειῶς τὰς ὕφισταμένας οικονομικὰς συνθήκας καὶ τὰ ἐκ τοῦ πετρελαίου εἰσοδήματα ἔδωσαν τὴν δυνατότητα ἐκτελέσεων μεγάλων ἔργων κοινῆς ὠφελείας.

Αἱ ἔρευναι εἰς ὅλον τὸν κόσμον συνεχίζονται ἐντατικὰ καὶ σήμερον ἔχομεν 44 πετρελαιοπαραγωγούς χώρας. Μεταξὺ τούτων περιλαμβάνονται καὶ ὅλοι οἱ γείτονές μας. Ἡ Ἀλβανία, τῆς ὁποίας αἱ ἐνδείξεις δὲν διέφερον πολὺ ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας, εἶναι πετρελαιοπαραγωγὸς ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς.

Ἡ Τουρκία ἔχει ἤδη παραγωγικὰς πηγὰς εἰς τὸ Ἀσιατικὸν τῆς τμήμα καὶ ἤδη ἔρευνᾷ τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην. Ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Βουλγαρία ἔχουν ἤδη ἀξιόλογον ἐγχωρίαν παραγωγὴν. Ἡ Ἰταλία ἐξετέλεσεν εὐρυτάτας ἐρευνας εἰς τὰς Βορείους Ἐπιορθίας αἱ ὁποιαὶ ἀπέληξαν εἰς ἀνεύρεσιν πλουσιωτάτων πηγῶν φυσικοῦ ἀερίου μετ' ὁποῖον καλύπτουν σημαντικὸν μέρος τῶν ἐνεργειακῶν ἀναγκῶν, ἤδη δὲ ἔχει καὶ παραγωγικὰς πετρελαιοπηγὰς εἰς τὴν Σικελίαν καὶ αἱ ἔρευναι συνεχίζονται.

(*) Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἀποτελεῖ περίληψιν ὀμιλίας «Περὶ ὑγρῶν καυσίμων» γενομένης τὴν 20 Ἰανουαρίου 1955 εἰς τὴν σειρὰν ὀμιλιῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνίου καὶ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας τῆς Γενεύης.

Ἔχει πετρέλαιον ἡ Ἑλλάς;

Εἶναι ἀπογοητευτικόν τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάς, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας εὐνοϊκὰς ἐνδείξεις, δὲν κατώρθωσε ἀκόμη νὰ μάθῃ ἂν ἔχη ἢ δὲν ἔχη πετρέλαιον. Ὑπάρχει εἰς τὴν Ζάκυνθον μία φυσικὴ ροὴ πετρελαίου, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔγιναν ἐκεῖ συστηματικαὶ ἐργασίαι. Ἡ τελευταία ἔρευνα ἔγινε τὸ 1927 ἀπὸ κάποιον Ἀγγλικὸν Ὀμιλον ὁ ὁποῖος μίαν ἡμέραν διέκοψε τὰς πενιχρὰς ἄλλωστε ἐργασίας του, τὰ ἐμάζεψε καὶ ἔφυγε. Κανεὶς ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους δὲν παρηκολούθησε διὰ νὰ μάθωμεν τί ἔκαμε, τί εὐρήκε εἰς τὰς γεωτρήσεις του, καὶ διατὶ τὰς διέκοψε. Ἐσχάτως ἀνεκοινώθη ὅτι «Τὸ Συμβούλιον Μεταλλείων ἔδωσε μίαν προέγκρισιν ἐκμισθώσεως τοῦ ἡμίσεος τῶν δικαιωμάτων τῶν ιδιοκτητῶν τῆς Πετρελαιοπηγῆς Ζακύνθου πρὸς Ἀμερικανικὸν Ὀμιλον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ κάτοχος τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐκμεταλλεύσεως θὰ ἀναγνωρισθῆ τελικῶς ὡς μισθωτῆς ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, ἐνῶ οἱ κάτοχοι τοῦ ἄλλου ἡμίσεος ἔχουν τὴν εὐχέριαν νὰ ἐκμισθώσουν τὰ δικαιώματά των εἰς τὸν ξένον ὄμιλον ἢ νὰ τὰ διατηρήσουν ζητοῦντες βελτίωσιν τῶν ὄρων ἐκμισθώσεως».

Αὐτὰ ἀκριβῶς γράφει ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ Ὑπουργείου, καὶ τώρα ἐρωτᾶται ποῖος θὰ εἶναι ὁ Ὀμιλος ποῦ θὰ συμβληθῆ μετὰ τὸν κάτοχον τοῦ ἑνὸς ἡμίσεος τῆς μὴ ἀνεγνωρισμένης ἐκχωρήσεως καὶ ἐπὶ πλέον χωρὶς νὰ ξέρῃ τί ἀξιώσεις θὰ ἐγείρουν οἱ κάτοχοι τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος.

Κάπως κολλιτέρα ἐμφανίζεται τελευταίως ἡ κατάστασις εἰς τὴν Δυτικὴν Θράκην, ὅπου ἐκτελοῦνται ἔρευναι ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρείαν ΗΛΙΟΣ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ μίαν γερμανικὴν ἑταιρείαν, προβλέπεται δὲ ὅτι τὴν ἀνοιξὶν θὰ ἀρχίσουν ἐρευνητικαὶ γεωτρήσεις. Ἐκπρόσωποι τοῦ Κράτους δὲν παρακολουθοῦν τὰς γινομένας ἐρεῦνας.

Ἐπὶ Κυβερνήσεως Μεταξᾶ ἐξεχωρήθη εἰς τὸν ἐγκατεστημένον εἰς τὴν Ἀμερικὴν Ἑλληνα Χέλην τὸ προνόμιον ἐκτελέσεως ἐρευνῶν, δι' ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα. Ἐξετελέσθησαν τότε μερικαὶ γεωτρήσεις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἡλείας, διακοπεῖσαι κατὰ τὸν πόλεμον. Ἐξ' ὧσων ἐγράφησαν ἀπὸ τὸν παρακολουθῆσαντα τὰς ἐργασίας αὐτὰς ἀείμνηστον Λιάτσικαν ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς περιοχῆς αὐτῆς παρέχει «πολλὰς ἐλπίδας ἀνευρέσεως πλουσίων πετρελαιοφόρων κοιτασμάτων». Ὑστερα ἀπὸ μακρὰς συζητήσεις ἢ σύμβασιν Χέλη ἀνενεώθη διὰ δύο ἔτη. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διετίας αὐτῆς ποῦ ἔληξεν ἤδη ἔγιναν τρεῖς μόνον νέαι γεωτρήσεις. Τὰς ἐργασίας αὐτὰς περιέβαλε πλήρης μυστικότης, τὸ ἐπίσημον Κράτος δὲν παρηκολούθησε καὶ κατὰ ἀρμοδίαν ἀνακοίνωσιν ἀπηγορεύετο εἰς Ἑλληνας ἐπιστήμονας ἢ παρακολουθῆσαι τῶν ἐργασιῶν.

Τὸν περασμένον Αὐγουστον ἐδημοσίευσεν εἰς τὰ «Τεχνικὰ Χρονικά» ἓνα ἄρθρον διαμαρτυρίας μετὰ σαφεῖς ὑπαινιγμοὺς διὰ τὴν ἐπικρατούσαν ἀνωμαλίαν, ἀλλὰ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἔκριναν συμφερότερον, ἂν καὶ προσκληθέντες, νὰ μὴ δώσουν καμμίαν ἀπάντησιν.

Τώρα κανεὶς δὲν ξέρει σαφῶς ἂν ἡ σύμβασις Χέλη ἰσχύει ἢ ἔληξε, ἂν τὸ Κράτος εἶναι ἐλεύθερον νὰ προκηρύξῃ διεθνή διαγωνισμὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐρευνῶν καὶ κανεὶς δὲν ἔμαθε τὰ συμπεράσματα τῶν γενομένων ἐρευνῶν. Ἐν τούτοις ἀπὸ διχφόρους ἀκριτομυθίας καὶ ἀπὸ δημοσιογραφικὰς πληροφορίας μὴ διαψευσθείσας, πρέπει νὰ θεωρητῆ βέβαιον ὅτι εἰς τὴν Ἡλείαν ἔχουν ἐξακριβωθῆ πετρελαιοφόρα κοιτάσματα, ἀλλὰ κάποιος ἐνδιαφέρεται νὰ μὴ ἐμφανισθῶν καὶ αἱ διαπραγματεύσεις δὲν προχωροῦν. Εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν Σύμβασιν Χέλη, δὲν ἔγινε καμμία ἐργασία παρ' ὅλον ὅτι ὑπάρχουν ἀπειροὶ εὐνοϊκαὶ ἐνδείξεις, καὶ ὅπως ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Ἠπειρον τὴν γειτονεύουσαν μετὰ τὴν πετρελαιοπαραγωγὸν Ἀλβανίαν ὅπου ὑπάρχει καὶ μία ἐκχώρησις πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν.

Τὸ 1951 ὑπεβλήθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ ἐκτενὲς ὑπόμνημα ὀφειλόμενον κυρίως εἰς τὸν διακεκριμένον Οὐγγρον γεωλόγον De Loscy τὸ ὁποῖον καταλήγει εἰς τὸ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα «ὑφίστανται σαφεῖς πιθανότητες ὑπάρξεως κοιτασμάτων πετρελαίου ἀλλὰ ἀραιεῖται συστηματικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἀνεύρεσιν των».

Πολλοὶ ξένοι ἑταιρεῖαι ἐζήτησαν καὶ ζητοῦν δικαιώματα ἐρευνῶν ἀλλὰ εἰς καμμίαν δὲν παραχωροῦνται μετὰ τὴν πρόφασιν ὅτι τὸ Κράτος εἶναι δεσμευμένον μετὰ τὸν Χέλην. Ποῖος ξέρει ἂν τὰ ἀποθέματά μας, κάμουν τὴν Ἑλλάδα μίαν ἡμέραν χώραν ἐξαγωγῆς πετρελαίου καὶ λύσουν τὸ οἰκονομικὸν μας πρόβλημα.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐξακολουθοῦμεν νὰ εἰσάγωμεν τὰ παράγωγα τοῦ πετρελαίου (1.330.000 τόννους τὸ 1953) καὶ νὰ πληρώνωμεν σήμερον μὲν 40 ἑκατομμύρια δολλ. αὔριον 50 καὶ μεθαύριον περισσότερα. Σημειωτέον ὅτι ἀπὸ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν σταφίδων μας εἰσπράττομεν περὶ τὰ 20 ἑκατομμύρια δολλάρια καὶ ἀπὸ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καπνῶν μας 40—50 ἑκατομμύρια καὶ ὅτι σήμερον ἡ ἀξία τῶν εἰσαγομένων ὑγρῶν καυσίμων ἀντιπροσωπεύει τὸ 1/7 περίπου τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγωγῶν μας. Κάθε λογικὸς ἄνθρωπος πρέπει νὰ σκεφθῆ ὅτι ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ δαπανήσωμεν ἐφ' ἅπασι ἓνα πολὺ μεγαλύτερον ποσὸν δι' ἐρεῦνας διὰ νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν αἰμορραγίαν αὐτὴν. Τὰ ἄλλα Κράτῃ ἔτσι σκέπτονται, ἢ Ἑλλάς ὁμως προτιμᾷ τὸν εὐκόλον δρόμον ποῦ πτωχαίνει ἡμᾶς καὶ πλουτίζει τοὺς ξένους. Φαντασθῆτε ἂν εὐρεθῆ πετρέλαιον ποῖον ἔγκλημα ἐσχάτης προδοσίας κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἔχομεν διαπράξει μέχρι σήμερον καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ διαπράττωμεν.

Ίδρυσις βιομηχανίας πετρελαίου εις την Έλλάδα

Πρό 20ετίας περίπου είχε ζητηθῆ ἀπὸ ξένον "Ομίλον ἄδεια ἰδρύσεως διύλιστηρίου ἢ ὅποια ἀπερρίφθη διότι τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἔκρινεν ὅτι θὰ ἦτο δύσκολος ὁ ἔλεγχος τῆς φορολογίας τοῦ παραχθησομένου φωτιστικοῦ πετρελαίου. Διὰ παρόμοιον λόγον κατεστράφη κάποτε εἰς τὴν χώραν μας ἡ τευτλοκαλλιέργεια καὶ ἡ ζαχαροβιομηχανία εἰς τὰ πρῶτα τῆς βῆ-ματα.

Ὡς μέλος διαφόρων μεταπολεμικῶν Ἐπιτροπῶν εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἰσηγηθῶ ἀπὸ τοῦ 1945 ἐπανειλημμένως τὴν ἴδρυσιν διύλιστηρίου εἰς τὴν Έλλάδα καὶ ἡ εἰσήγησίς μου αὐτὴ ἔγινεν ἀποδεκτὴ ἀπὸ ὅλας τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ περιελήφθη εἰς ὅλα τὰ προγράμματα Ἀνασυγκροτήσεως. Αἱ ἄλλαι Χῶραι τῆς Ὀργανώσεως Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας ὑπερέβησαν καὶ αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς τοῦ Σχεδίου Marshall, ἐξαπλάσιασαν τὴν δυναμικότητα τῶν διύλιστηρίων των καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὑπερεκάλυψαν τὰς ἀνάγκας των. Διύλιστήρια κατέχουν ἤδη καὶ ὅλαι αἱ γειτονικαὶ μας χῶραι. Εἰς τὰ προγράμματα Εὐρωπαϊκῆς Ἀνασυγκροτήσεως περιλαμβάνετο σχετικὸν κονδύλιον καὶ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Διύλιστήριον, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν κατορθώναμεν νὰ τὸ χρησιμοποιήσωμεν, τελικῶς τὸ ἐχάσαμεν μαζί με τὸσα ἄλλα. Ἄν εἶχαμεν σήμερα τὸ διύλιστήριον θὰ ἐξοικονομούσαμεν εἰς συνάλλαγμα 8—10 ἑκατομμύρια δολλάρια ἐτησίως καὶ κάθε χρόνο ἡ ζημία μας μεγαλώνει.

Τὸ 1950 ὑπεβλήθησαν πρὸς τὸ Κράτος κατόπιν προκηρύξεως σχετικοῦ διαγωνισμοῦ, προτάσεις ἰδρύσεως διύλιστηρίου, ἀλλὰ τὸ Κράτος μετὰ ὤριμον σκέψιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἐβοήθησε καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολή, ἀπέφυγε νὰ λάβῃ ἀπόφασιν. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1953 προεκηρύχθη δεύτερος διαγωνισμὸς διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν διύλιστηρίου. Διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ διαγωνισμοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ τοὺς λόγους τῆς ματαιώσεώς του, εἶναι πολὺ διαφωτιστικὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Δημοσίας Συζητήσεως ποὺ ἔγινε κατὰ Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον τοῦ 1954 εἰς τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ τὸ ἐπὶ τῆς συζητήσεως αὐτῆς πόρισμα τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς. Ἄλλὰ τί ὠφελεῖ; Τὸ κακὸν ἔγινε, τὰ χρόνια περνοῦν καὶ ἡ Έλλάς, δηλαδὴ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, πληρώνομεν ἄδικα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἔχομεν.

Τὴν 16ην Ἰουλίου 1954 προεκηρύχθη τρίτος κατὰ σειρὰν διαγωνισμὸς διὰ τὴν κατασκευὴν διύλιστηρίου, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους αὐτὴν τὴν φορὰν, δηλαδὴ τὸ Κράτος, μετὰ νέαν σκέψιν ὠριμοτέραν τῶν προηγουμένων, ἀκυρώσαν τὸν δεύτερον διαγωνισμὸν, ἔκρινεν ὅτι πρέπει νὰ κατασκευάσῃ τὸ διύλιστήριον διὰ λογαριασμὸν του καὶ νὰ τὸ παραχωρήσῃ κατόπιν πρὸς ἐκμετάλλευσιν εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, ὑπὸ ὄρουσ ποὺ δὲν ἔχει σκεφθῆ ἀκόμη.

Διὰ τὴν κρίσιν τῶν προσφορῶν προσέλαβε καὶ Ἀμερικανὸν Τεχνικὸν Σύμβουλον. Ἡ προθεσμία τῆς ὑποβολῆς τῶν προτάσεων ἔληξε τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου. Ὁ ξένος Σύμβουλος τὰς ἐμελέτησε καὶ ὑπέβαλε πρὸ τριμήνου τὸ πόρισμα του. Ἐξ ἄλλου συνεστήθη καὶ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ ὅποια ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις ὑπέβαλε καὶ αὐτὴ περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου τὸ πόρισμα τῆς καὶ ἐνῶ ὅλοι ἀνέμενον ὅτι ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀξιόλογον αὐτὴν διαδικασίαν θὰ ὑπῆρχον ὅλα τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ κατακυρωθῆ ὁ διαγωνισμὸς, τὴν 10ην Δεκεμβρίου ὁ ξένος Σύμβουλος συνέταξε νέαν Συγγραφὴν Ὑποχρεώσεων ἢ ὅποια παρεδόθη πρὸς τοὺς προκριθέντας πρὸς ὑποβολὴν νέων προτάσεων.

Εἶναι ἀκατανόητον διατὶ ὁ Σύμβουλος ἐπερίμενε νὰ χαθοῦν τρεῖς μῆνες ἀκόμη καὶ νὰ θεωρηθῆ λήξαν τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀντὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν νέαν Συγγραφὴν μὲ τὴν πρώτην του ἔκθεσιν καὶ διατὶ γίνεται ἀποδεκτὴ ἡ διαγωγή αὐτὴ καὶ προκαλεῖται νέα ἀναβολὴ ἀρκετῶν μηνῶν ποὺ βαρύνει τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν μὲ μερικὰ ἀκόμη ἑκατομμύρια δολλάρια πέραν ἐκείνων ποὺ ἐχάθησαν ἀπὸ τὴν τρηθεῖσαν μέχρι σήμερον παρελκυστικὴν τακτικὴν.

Ἀξίζει ἐδῶ νὰ ἀναφερθῆ ὅτι ὁ διαγωνισμὸς γίνεται διὰ ἰδεατὴν θέσιν, διότι τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἀποφασίσει ἀκόμη ποῦ θὰ τοποθετηθῆ τὸ διύλιστήριον καὶ διὰ τῆς κρατικῆς κατασκευῆς τὸ διύλιστήριον πρόκειται νὰ στοιχίσῃ πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅτι θὰ ἐστοιχίζεν εἰς τοὺς ἰδιώτας.

Εἶναι ἐνδεχόμενον κάποτε νὰ προκληθῆ νέα Δημοσία Συζήτησις διὰ νὰ διαπιστωθοῦν, πολὺ ἀργὰ καὶ πάλιν, νέαι ἄστοχοι κρατικά ἐνέργεια, ἴσως δὲ καὶ περιεργὸς χειρισμὸς τοῦ ζητήματος ἐκ μέρους τοῦ ξένου Συμβούλου, ὁ ὁποῖος σημειωτέον, δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἐμπειρογνομῶνων ἐπὶ τοῦ πετρελαίου.

Συμπέρασμα

Ὅσονδήποτε ἀπογοητευτικὴ καὶ ἂν εἶναι ἡ εἰκὼν εἶναι δυστυχῶς ἀπολύτως πραγματικὴ, ἄλλωστε τὰ ἴδια πράγματα ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν μεγάλων μας ἔργων ποὺ ἀπαιτοῦν λόγῳ τοῦ μεγέθους των τὴν κρατικὴν συμπαράστασιν. Ἡ Έλλάς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι Χώρα πτωχὴ διότι εἶναι ἀνεκμετάλλευτος. Ἐχομεν δισεκατομμύρια τόννων λιγνίτου καὶ τὰ καμσρώνομεν. Ἐχομεν πλούσια κοιτάσματα βωξίτου, μαγνησίου, σιδήρου καὶ ἄλλων μεταλλευμάτων καὶ τὰ ἐξάγομεν ἀκατέργαστα διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν ἄλλοι τὸ κέρδος τῆς κατεργασίας καὶ λησμονοῦμεν ὅτι τὰ μεταλλεύματα ἀποτελοῦν πολυτίμητον κληρονομίαν ἢ ὅποια ὅμως δὲν ξαναγίνεται. Ἡ θάλασσά μας μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ ἄφθονον καὶ φθηνὸ ἀλάτι πρὸς ἐξαγωγήν. Τὰς ὑδραυλικὰς μας πτώσεις μὲν ἄρχιζομεν νὰ τὰς ἐκμεταλλεῖομεθα

μέ βραδύν ρυθμόν. Τὸ ἄζωτον τοῦ ἀέρος μας περιμένει νὰ τὸ μετατρέψωμεν εἰς λιπάσματα διὰ τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν, τὸ πετρέλαιον περιμένει μέσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γῆν νὰ τὸ ἀνεύρωμεν, καὶ ἡμεῖς συζητοῦμεν.

Ἐμποδίσασμεν ἄλλοτε τὴν ἴδρυσιν διύλιστηρίου καὶ κατεστρέψασμεν τὴν ζαχαροβιομηχανίαν εἰς τὰ πρῶτα τῆς βήματα διὰ νὰ μὴ τυχόν δυσχερανθῇ ἡ εἴσπραξις τῶν φόρων, ἀλλὰ ἔλησμονήσασμεν ὅτι διὰ νὰ εἰσπραχθοῦν φόροι πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ δημιουργία πλοῦτου καὶ ἡ ἴδια νοοτροπία συνεχίζεται καὶ παρεμποδίζει τὴν τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, ἡ ὁποία θὰ δημιουργήσῃ τὸν πλοῦτον. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ βαρύνει ὄλους μας, τοὺς πολιτικούς μας, τοὺς οἰκονομολόγους μας καὶ τοὺς τεχνικούς ἐπιστήμονας, εἴτε ἀνήκουν εἰς τὴν Κρατικὴν μηχανήν, εἴτε εὐρίσκονται ἐκτὸς αὐτῆς. Ἡ πραγματοποίησις τῶν μεγάλων καὶ βασικῶν βιομηχανιῶν ποῦ σὰς ἀνέφερα θὰ μᾶς ἐξοικονομήσῃ συνάλλαγμα 150 ἑκατομμυρίων δολλαρίων ἐτησίως, θὰ καλύψῃ δηλαδὴ τὸ ἔλλειμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου, θὰ δημιουργήσῃ ἐργασίαν διὰ 100.000 ἀνέργους καὶ παρασιτοῦντας συμπολίτας μας, θὰ μεταμορφώσῃ ὄλην μας τὴν οἰκονομίαν καὶ ὅμως δὲν γίνεται τίποτε. Πρέπει νὰ εὐρεθῇ τρόπος νὰ ἀκουσθοῦν αὐτὰ ἀπὸ ὄλον τὸν κόσμον. Δὲν ὠφελεῖ νὰ τὰ λέγωμεν μεταξὺ μας, νὰ ἀγανακτοῦμεν καὶ κατόπιν νὰ πηγαίνομε νὰ σπῖτια μας.

Ἐξεφράσθησαν παράπονα ὅτι δῆθεν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν μεγάλων βιομηχανιῶν ἀλλ' ὅταν ἐξεδηλώθῃ σοβαρώτατα τὸ ἰδιωτικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ διύλιστηρίου, τὸ Κράτος, ἀφοῦ ἐνέπαιζε τοὺς ἐνδιαφερθέντας ἐπὶ 9 μῆνας, κατόπιν τοὺς ἀπέπεμψε διὰ νὰ κάμῃ τὸ

διύλιστήριον διὰ λογαριασμόν του. Ἄς δεχθῶμεν ἐπιεικῶς, ὅτι ἡ τακτικὴ αὐτὴ προήλθε ἀπὸ ἀνικανότητα τοῦ Κράτους νὰ φέρῃ εἰς πέρας παρομοίας διαπραγματεύσεις, ἀλλὰ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἐρευνῶν τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σοβαρώτερον. Ἡ ὄλη εἰκὼν δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὰ 40 ἑκατομμύρια δολλάρια ποῦ εἰσπράττονται διὰ τὴν προμήθειαν τῶν εἰσαγομένων ὑγρῶν καυσίμων ἀμύνονται καὶ ὅτι κάποιος πληρώνει διὰ νὰ καθυστερήσῃ ὅσον εἶναι δυνατόν ἡ ὑπόθεσις τοῦ πετρελαίου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀπὸ τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν ὀμιλιῶν, μέσα εἰς τὸν Οἶκον αὐτὸν τῆς Τεχνικῆς, πρέπει νὰ προκύψῃ κάποιον θετικὸν κέρδος. Πρέπει νὰ μάθωμεν ὅλοι διατὶ δὲν γίνεται τίποτε, διατὶ δὲν προχωρεῖ ἡ τεχνικὴ ἀξιοποίησις. Πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἡ πραγματικότης διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προκόψωμεν ὅταν ἀποκρύπτομεν τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ μὴν θιξῶμεν κανένα. Εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ θυσιάζωνται συνεχῶς τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου διὰ νὰ μὴ θιξῶμεν μερικὰ ἄτομα. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ εὐθύνη ἡμῶν τῶν Τεχνικῶν εἶναι βαρυτάτη, διότι εἴμεθα εἰς θέσιν καλλίτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον νὰ γνωρίζωμεν ποίας ἐκτάσεως εἶναι ἡ ζημία ποῦ γίνεται.

Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ὅλοι ὅτι ἀνήκομεν εἰς μίαν μεγάλην τεχνικο—οικονομικὴν ἐπιχειρήσιν ποῦ λέγεται ΕΛΛΑΣ καὶ ὅτι διὰ νὰ προκόψωμεν πρέπει νὰ προκόψῃ πρῶτον ἡ ἐπιχειρήσις αὐτὴ, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ χρειάζονται ἀγῶνες καὶ θυσίαι. Πρέπει τέλος νὰ πιστεύσωμεν ὅλοι καὶ ἰδιαιτέρως οἱ νέοι Τεχνικοί, ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι πτωχὴ, ἀλλὰ εἶναι ἀνοργάνωτος καὶ ἀνεκμετάλλευτος καὶ ὅτι μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ συνθήκας ζωῆς πολὺ καλλίτερας ἀπὸ τὰς σημερινάς.

Υ. Γ. Ἄς μὴ νομισθῇ ὅτι τὰ ἀνωτέρω στρέφονται κατὰ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως. Τὰ ἴδια, καὶ χειρότερα ἴσως, δὲ συνέβαινον καὶ συνέβαινον ἐπὶ οἰσοδῆποτε ἄλλης Κυβερνήσεως. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ τελευταία ἐξέλιξις τῆς ὑποθέσεως τῶν ἐρευνῶν καὶ τοῦ διύλιστηρίου ἔλαβε χώραν ἐπὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, ἀποτελεῖ μόνον μίαν σύμπτωσιν, ἀλλὰ ἀπεικονίζει τὴν ἐπικρατοῦσαν νοοτροπίαν. Ἐναντίον τῆς νοοτροπίας αὐτῆς, ἐναντίον τῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῶν εὐθυνῶν (ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν ἄμεσα συμφέροντα) στρέφονται τὰ ἀνωτέρω καὶ τὴν νοοτροπίαν αὐτὴν πρέπει νὰ εὐρεθῇ τρόπος νὰ καταπολεμήσωμεν.